

Aan

Stichting Woonconcept
T.a.v. Fokke de Vries

Zuiderzeelaan 53
8017 JV Zwolle

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

notitie

Contactpersoon

Harma Scholten

Kenmerk

17451 - 3

Status

concept

Datum

14 januari 2020

Betreft

AERIUS-berekening herstructurering Acaciastraat e.o. Steenwijk

1. Aanleiding

Woonconcept is voornemens (delen van) de Acaciastraat, Lijsterbesstraat en Bloemstraat in Steenwijk te herstructureren. Ecogroen heeft een natuurtoets uitgevoerd in het kader van de bestemmingsplanprocedure, waarin dit plan getoetst is aan de Wet natuurbescherming, onderdeel soortbescherming (Aldershof & Scholten, 2018). Als aanvulling hierop heeft Woonconcept Ecogroen gevraagd de stikstofberekening voor deze ontwikkeling uit te voeren en dit onderdeel te toetsen aan de Wet natuurbescherming. Aanvullend is in bijlage 1 een voortoets Wet natuurbescherming opgenomen waar alle potentiële effecten anders dan stikstofdepositie zijn beoordeeld.

Deze notitie gaat eerst in op de ontwikkeling en locatie (paragraaf 2). Vervolgens wordt de aanpak en het toetsingskader beschreven, evenals de methode voor de berekeningen en de resultaten (paragraaf 3 tot en met 5). Paragraaf 6 beschrijft tenslotte de conclusies.

2. Kenschets ontwikkeling en locatie

Locatie

Het plangebied ligt in de bebouwde kom van Steenwijk en betreft (delen van) de Acaciastraat, Lijsterbesstraat en Bloemstraat (zie figuur 1). Het Natura 2000-gebied De Wieden is het dichtstbijzijnde gebied ten opzichte van het plangebied en ligt op circa 1,4 kilometer afstand (zie figuur 1). Overige dichtbijgelegen Natura 2000-gebieden zijn Weerribben en Holtingerveld en liggen op respectievelijk circa 6,3 en 6,6 kilometer van het plangebied.

notitie

Figuur 1 Het plangebied te Steenwijk (rood omlijnd) ten opzichte van de Natura 2000 gebieden (in groen/blauw/geel).

Huidige situatie

Het plangebied omvat 94 beneden- en bovenwoningen aan de Acaciastraat, Lijsterbesstraat en Bloemstraat, verdeeld over 10 woningblokken. Tevens zijn tuinen, een grasveld met speelvoorzieningen, een basketbalveld en opgaand groen aanwezig in het plangebied.

Aanlegfase

In de aanlegfase worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Sloop van de bestaande bebouwing.
- Verwijderen van het groen (afgezien van enkele bomen die in de nieuwe situatie worden ingepast), speeltoestellen en verharding.
- Bouwrijp maken van het plangebied.
- Bouw van de woningen en aanleg parkeerplaatsen en opgaand groen. De bouw zal in totaal meer dan een jaar in beslag nemen.

Gebruiksfase

In het plangebied worden 77 sociale huurwoningen, parkeerplaatsen en groen in de vorm van bomen en struiken aangelegd. De woningen worden niet op het gasnetwerk aangesloten.

notitie

3. Aanpak en toetsingskader

Het toetsingskader bestaat uit twee onderdelen (Kaajan, 2018):

1. Wet natuurbescherming-toets, zoals vastgelegd in artikel 2.7 lid 1 Wnb & artikel 2.8 lid 1 Wnb e.v.. Kortweg: *Voorafgaand aan vaststelling van het bestemmingsplan moet worden nagegaan of (uitvoering van) het plan kan leiden tot mogelijk significant negatieve effecten op een Natura 2000-gebied.* Volgens vaste jurisprudentie bestaat deze toets uit een vergelijking tussen de feitelijke, planologisch legale situatie en de maximale plansituatie.
2. De uitvoerbaarheidstoets die volgt uit de Wet ruimtelijke ordening.
Met deze toets wordt de vraag *of de beschermingsregimes uit de Wnb de uitvoerbaarheid van het plan in de weg staat* beantwoord. Vrij vertaald wordt bepaald of er uitzicht is op het verkrijgen van een Wnb-vergunning voor het project dat voortvloeit uit het bestemmingsplan.

De regels waaraan stikstofberekeningen moeten voldoen waren voorheen vastgelegd in het Programma Aanpak Stikstof (PAS) en verankerd in de Wet natuurbescherming. De Raad van State zette in 2019 een streep door het PAS, waarmee (het overgrote deel van) het toetsingskader is komen te vervallen. Het Rijk en provincies werken momenteel aan een oplossing voor deze impasse, onder andere door het aanpassen van de Wet natuurbescherming (Spoedwet Aanpak Stikstof) en de (provinciale) beleidskaders voor het salderen van stikstofemissies.

Voor voorliggend project wordt het model AERIUS-Calculator gebruikt om te bepalen of er al dan niet sprake is van een toename ($>0,00$ mol/ha/jaar) in stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden in omliggende Natura 2000-gebieden. Immers, wanneer berekend wordt dat geen toename van stikstofdepositie plaatsvindt, zijn vervolgstappen niet nodig.

Wet natuurbescherming-toets

Conform het toetsingskader van de Wnb-toets is een verschilberekening gemaakt, waarin een vergelijking is gemaakt tussen de huidige feitelijke situatie en de beoogde situatie met daarin de maximale planinvulling.

Uitvoerbaarheidstoets

Het plan is uitvoerbaar (vergunbaar) indien per saldo geen toename van stikstofdepositie is op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden binnen Natura 2000-gebieden ten opzichte van de referentiesituatie. De referentiesituatie is de laagst toegestane situatie vanaf de datum waarop artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn van toepassing werd op een Natura 2000-gebied (de referentiedatum). Voor De Wieden geldt 24 maart 2000 als referentiedatum, omdat het gebied op die datum als Vogelrichtlijngebied op de lijst van gebieden van communautair belang is geplaatst door de Europese Commissie.

Het is aannemelijk dat de stikstofemissies gelijk of lager zijn op de referentiedatum voor Natura 2000-gebied De Wieden ten opzichte van de huidige feitelijke situatie. Het gebruik van het plangebied is sinds de referentiedatum niet wezenlijk gewijzigd en de emissiefactoren voor gebouwemissies (stookinstallaties/ CV-ketels) en verkeer waren in de referentieperiode hoger dan op het moment van schrijven (Ministerie van VROM, 2007; Aeries factsheets, 2019; Kok, 2014; Sipma & Rietkerk, 2016). Uitgaande van een worst-case benadering is de stikstofemissie op de referentiedatum gelijk gesteld aan de huidige feitelijke situatie. De uitvoerbaarheid van het plan is zodoende afhankelijk van de uitkomst van de Wnb-toets.

notitie

4. Methode

In het Natura 2000-gebied De Wieden en andere omliggende Natura 2000-gebieden zijn stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden aanwezig. De effecten ten aanzien van stikstofdepositie van de uitvoering van het project voortvloeiend uit het plan zijn daarom in beeld gebracht aan de hand van een modelberekening met de AERIUS-Calculator en getoetst volgens de huidige kaders van de Wet natuurbescherming. Hieronder zijn de gehanteerde uitgangspunten beschreven.

Algemeen

Voor de aanleg- en gebruiksfase van dit plan zijn verschillende bronnen van stikstofoxiden (NOx) van belang. Tijdens de aanlegfase worden mobiele werktuigen ingezet en is het transport van materiaal, materieel en personeel van en naar de bouwplaats relevant voor de stikstofemissies. Voor de gebruiksfase is alleen gekeken naar het aantal verkeersbewegingen behorende bij de woningen. De woningen zelf zijn buiten beschouwing gelaten, omdat deze niet op het gasnetwerk worden aangesloten en dus geen stikstofemissie veroorzaken.

De maximale planinvulling bestaat in voorliggende situatie uit een modellering van de aanlegfase (sloop en bouw) plus de gebruiksfase. Voor de aanlegfase is het maximaal aantal te bouwen woningen in één jaar, 55 woningen, genomen. De berekeningen zijn uitgevoerd voor het rekenjaar 2020.

Huidige situatie

Woningen

- Het totale gasverbruik van de woningen in de huidige situatie is 84.600 m³ (aangeleverd door opdrachtgever). De stikstofuitstoot is berekend aan de hand van het totale gasverbruik, een emissienorm van 70 mg/N m³ en een rookgasfactor van 8,99 N m³ rookgas per N m³ aardgas.
- In de AERIUS-Calculator is de totale stikstofemissie van de woningen in een vlakbron op de locatie van het plan-gebied ingevoerd. Voor de uitstoothoogte is 9 meter genomen met een spreiding van 4,5 meter (BIJ12, 2019).

Verkeersbewegingen

- Verkeersbewegingen worden gemodelleerd van het plangebied tot aan de kruising Gasthuislaan-Schansweg, waar het verkeer wordt opgenomen in het heersende verkeersbeeld.
- Het aantal verkeersbewegingen in de huidige situatie betreft 470 tot 545,2 klein verkeer per dag (aangeleverd door opdrachtgever). Om uit te gaan van worst case is het laagste aantal als uitgangspunt genomen.
- De aantallen middel en zwaar verkeer zijn geschat op respectievelijk 1,88 (CROW, 2018) en 1 per etmaal.

Aanlegfase

Mobiele werktuigen

- Conform de AERIUS-instructie (BIJ12, 2019) is voor mobiele werktuigen de draaiuren-methode gehanteerd. Dit betekent dat op basis van het aantal draaiuren i.c.m. het vermogen, de belasting en de emissiefactor de emissie wordt berekend.
- De AERIUS-Calculator kent standaardwaarden voor belasting en emissiefactor gebaseerd op het type machine, vermogen en bouwjaar. Deze zijn gehanteerd voor de berekening, uitgezonderd de belasting voor laden en lossen van vrachtauto's. Bij het laden en lossen is het uitgangspunt dat de vrachtwagens stationair draaien, met 20% belasting. De emissiefactor voor vrachtwagens is gebaseerd op TNO (2013).

notitie

- Het vermogen en het aantal draaiuren (minimaal en maximaal) per type machine zijn door de opdrachtgever aangeleverd. Om van worst case uit te gaan is het maximale aantal uur genomen. De uitgangspunten voor de mobiele werktuigen zijn in tabel 1 weergegeven.

Tabel 1. Inzet mobiele werktuigen in de aanlegfase.

Type machine	Bouwjaar vanaf	Vermogen (kW)	Belasting	Emissiefactor	Draaiuren
Vrachtauto (laden/lossen)	2014	323	0,2	0,46	365,75
Graafmachine	2015	105	0,6	0,3	220
Heistelling	2015	240	0,5	0,4	88
Kraan	2015	270	0,6	0,3	660

- In de AERIUS-Calculator is de totale stikstofemissie van de mobiele werktuigen in een vlakbron op de locatie van het plangebied ingevoerd.
- Voor de mobiele werktuigen is een uitstoothoogte van 3 meter en een spreiding van 1,5 meter aangehouden (BIJ12, 2019).

Verkeersbewegingen

- Verkeersbewegingen worden gemodelleerd van het plangebied tot aan de kruising Gasthuislaan-Schansweg, waar het verkeer wordt opgenomen in het heersende verkeersbeeld.
- Het aantal verkeersbewegingen in de aanlegfase betreft: 4 licht verkeer per etmaal en 731,5 zwaar verkeer per jaar (aangeleverd door de opdrachtgever).

Gebruiksfas

De woningen worden niet op het gasnetwerk aangesloten waardoor er geen stikstofuitstoot plaatsvindt. Het gebruik van de woningen, los van de bijbehorende verkeersbewegingen, is dan ook niet meegenomen in de berekening.

Verkeersbewegingen

- Verkeersbewegingen worden gemodelleerd van het plangebied tot aan de kruising Gasthuislaan-Schansweg, waar het verkeer wordt opgenomen in het heersende verkeersbeeld.
- Het aantal verkeersbewegingen in de gebruiksfase betreft: 446,6 licht verkeer per etmaal, 1,54 middelzwaar en 1 zwaar verkeer per jaar (gegevens opdrachtgever en CROW 2018). Als uitgangspunt wordt worst case voor het aantal verkeersbewegingen licht verkeer genomen, de verwachting is dat licht verkeer tussen 385 en 446,6 bewegingen per etmaal zullen zijn (gegevens opdrachtgever).

5. Resultaat

Uit de AERIUS-berekening (kenmerk RpfH3HcEeWSP, 14 januari 2020) van de huidige feitelijke situatie en de maximale plansituatie (aanlegfase + gebruiksfase) blijkt dat in beide situaties geen sprake is van stikstofdepositie (>0,00 mol/ha/jaar) op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten binnen omliggende Natura 2000-gebieden. De berekening is een losse bijlage bij deze notitie.

notitie

6. Conclusie

Uit de AERIUS-berekening blijkt dat, met inachtneming van de uitgangspunten zoals hierboven beschreven (zoals het aantal draaiuren en bouwjaar van machines) geen sprake is van een toename ($>0,00$ mol/ha/jaar) van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten binnen Natura 2000-gebieden. Zodoende is geen sprake van negatieve effecten door stikstofdepositie op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden. Stikstofdepositie als het gevolg van projecten voortvloeiend uit het bestemmingsplan vormen daarom geen strijdigheden met de Wet natuurbescherming. Ten aanzien van stikstof is het plan uitvoerbaar.

Voor projecten die voortvloeien uit het plan geldt geen vergunningplicht in het kader van de Wet natuurbescherming, omdat in de aanleg- en gebruiksfase geen sprake is van stikstofdepositie $>0,00$ mol/ha/jaar op stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden.

notitie

7. Geraadpleegde bronnen

Aerius- factsheet Wegverkeer - emissiefactoren standaard. Versie 16-9-2019

Aldershof, S. & H. Scholten (2018). Natuurtoets herstructurering Acaciastraat e.o., Steenwijk. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving. Rapport 17-451. Ecogroen bv Zwolle.

BIJ12 (2019). Instructie gegevensinvoer voor AERIUS calculator. Versie 1.0. Oktober 2019

CROW (2018). Toekomstbestendig parkeren: Van parkeerkencijfers naar parkeernormen.

Kaajan, M.M. (2018) 107. Bescherming van Natura 2000-gebieden via het bestemmingsplan. Tijdschrift Natuurbeschermingsrecht Nummer 5-6, augustus 2018. SDU. Den Haag

Kok H.J.G. (2014). Update NOX-emissiefactoren kleine vuurhaarden, glastuinbouw en huishoudens. TNO-rapport TNO2014 R10584. TNO Earth, Life & Social Sciences, Utrecht.

Lax, J. en T. Coolen (2018). Verkeersanalyse Bloemenbuurt Steenwijk. Gemeente Steenwijkerland. Projectnummer 746H.

Ministerie van VROM (versie 26 februari 2007). Emissiefactoren voor niet-snelwegen, stagnerend stadsverkeer, toetsjaar 2005 .

NSL-monitoringstool: <https://www.nsl-monitoring.nl/viewer/#>. December 2019 geraadpleegd.

Sipma, J.M. & M.D.A. Rietkerk (2016) Ontwikkeling energiekentallen utiliteitsgebouwen. Een analyse van 24 gebouwtypen in de dienstensectoren 12 industriële sectoren. ECN-E--15-068. Petten

TNO (2013). Richtlijn voor bepaling van praktijkemissies van vrachtwagens en stadsbussen. TNO-rapport R10356.

notitie

Bijlage 1 - Voortoets Natura 2000

De centrale vraag in een Voortoets Natura 2000 is of het voornemen tijdens de aanleg- en gebruiksfase leidt tot significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van een Natura 2000-gebied. In het vervolg van deze bijlage wordt aan de hand van de ligging van het voornemen ten opzichte van Natura 2000-gebieden geanalyseerd welke effecten het voornemen kan hebben op de instandhoudingsdoelen van deze gebieden.

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied De Wieden ligt op 1,4 kilometer ten zuiden van het plangebied. Omdat het plan buiten Natura 2000-gebieden wordt gerealiseerd, is geen sprake van negatieve effecten zoals verlies van het oppervlak habitattypen en leefgebied van soorten. Echter niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied hebben invloed op de instandhoudingsdoelen van het gebied. Ook activiteiten buiten het gebied kunnen de waarden in een gebied negatief beïnvloeden. Dit wordt 'externe werking' genoemd.

Op basis van de effectenindicator ^{1,2}, het voornemen, de ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden en expert judgement is beoordeeld dat realisatie van het plan mogelijk leidt tot een toename van stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden. Stikstofdepositie kan leiden tot verzuring en vermessing van hiervoor gevoelige habitattypen en leefgebieden.

Overige negatieve effecten als verstoring door licht, geluid en trilling worden uitgesloten vanwege het ontbreken van een ecologische relatie met het plangebied, afstand van het plangebied tot Natura 2000-gebieden en tussenliggende barrières zoals infrastructuur, waterwegen en de stedelijke bebouwing van Steenwijk. Van alle vogel- en habitatrictijnsoorten in Natura 2000-gebied De Wieden heeft alleen meervleermuis een relatie met stedelijke omgeving. Uit Aldershof & Scholten (2018) blijkt dat vaste rust- en verblijfplaatsen voor meervleermuis in de bestaande bebouwing, evenals essentiële vliegroutes, ontbreken. Negatieve effecten op de meervleermuis zijn dan ook op voorhand uitgesloten.

Negatieve effecten – met uitzondering effecten van mogelijke stikstofdepositie – op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden als gevolg van de bestemmingsplanwijziging zijn uitgesloten. Zodoende vormen projecten voortvloeiend uit het bestemmingsplan geen strijdigheden met de Wet natuurbescherming, onderdeel gebiedsbescherming.

¹ Broekmeyer, M.E.A., E.P.A.G. Schouwenberg, M. van der Veen, D. Prins & C.C. Vos (2005). Effectenindicator Natura 2000-gebieden; achtergronden en verantwoording ecologische randvoorwaarden en storende factoren. Alterra-rapport 1375, Alterra, Wageningen.

² Broekmeyer, M.E.A. (2010). Update effectenindicator. Wageningen, Alterra-rapport 1976, Alterra, Wageningen.